

**Osvedčovanie a dohl'ad nad organizáciami
oprávnenými na overovanie jazykovej spôsobilosti
podľa požiadaviek ICAO**

DRUH A ČÍSLO:	SMERNICA 1/2019		
ČÍSLO ZÁZNAMU:	04708/2019/292-3		
VYDANIE:	prvé	ÚČINNOSŤ OD:	01.02.2019
ZNAK HODNOTY A LEHOTA ULOŽENIA:	A2	ČÍSLO VÝTLAČKU:	1
SPRACOVAL/A:	Mgr. Martin Marianič	DÁTUM:	30.1.2019
FUNKCIA:	štátny radca	PODPIS:	
SCHVÁLIL/A:	Ing. Ján Breja	DÁTUM:	30.1.2019.
FUNKCIA:	predseda Dopravného úradu	PODPIS:	

ZÁZNAM O ZMENÁCH

Číslo zmeny	Dátum účinnosti	Dôvod	Zmeny v ustanovení	Vykonal

OBSAH

Názov		Číslo str.
Záznam o zmenách		2
Obsah		3
1. Skratky a definície		5
1.1	Skratky	5
1.2	Definície	5
2. Úvodné ustanovenia		6
2.1	Účel	6
2.2	Vstupy	6
2.3	Výstupy	6
2.4	Súvisiaca dokumentácia	6
3. Základné informácie		9
3.1	Preskúšanie a hodnotenie jazykovej spôsobilosti	9
4. Schvaľovanie a dohľad LAB		12
4.1	Požiadavky schvaľovacieho procesu LAB	12
5. Schvaľovanie príručiek LAB		17
5.1	Všeobecne	17
5.2	Postup kontroly príručiek	17
6. Dohľad nad LAB		18
6.1	Všeobecne	18
6.2	Spôsob vykonávania dohľadu v LAB	18
6.3	Program dohľadu nad LAB	19
6.4	Záznamy z vykonaného auditu/kontroly	20

Názov		Číslo str.
7. Postup odvolania		21
7.1	Všeobecne	21
7.2	Postup odvolania	22
8. Záverečné ustanovenia		22
8.1	Zrušovacie ustanovenie	22
8.2	Rozsah platnosti	22
8.3	Nadobudnutie platnosti a účinnosti	22
8.4	Prechodné ustanovenia	22
8.5	Overovanie procesu	22

1 SKRATKY A DEFINÍCIE

1.1 Skratky

Skratka	Význam v anglickom jazyku	Význam v slovenskom jazyku
ICAO	International Civil Aviation Organization	Medzinárodná organizácia civilného letectva
LPRs	Language Proficiency Requirements	Požiadavky na jazykovú spôsobilosť
LAB	Language Assessment Body	Organizácia oprávnená na overovanie jazykovej spôsobilosti
ON		Organizačná norma

Poznámka: Skratky organizačných útvarov v texte sú použité v súlade s platným organizačným poriadkom Dopravného úradu.

1.2 Definície

- 1.2.1 Na účel **implementovania rodovej rovnosti** v podmienkach Dopravného úradu sa pod pomenovaním funkcie v mužskom rode rozumie aj pomenovanie funkcie v ženskom rode, tým však nie sú dotknuté osoby ženského pohlavia.
- 1.2.2 **Štátny odborný dozor (ŠOD)** - je definovaný v smernici č. 63/2014 Vykonávanie štátneho odborného dozoru v platnom znení. Pre účely tejto smernice je to súbor aktivít Dopravného úradu, ako to definuje ARA.GEN.300(a) nariadenia Komisie (EÚ) č. 1178/2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2016/2008 v platnom znení (ďalej len „ARA.GEN.300“) a sú primerane aplikované pre oblasť LAB.
- 1.2.3 **Inšpektor Dopravného úradu** - inšpektor Dopravného úradu je poverená (vymenovaná) osoba podľa smernice č. 63/2014, „Vykonávanie štátneho odborného dozoru v platnom znení“. Inšpektor Dopravného úradu má oprávnenie posúdiť súlad dokumentácie a osôb, ktoré súvisia s oblasťou v letectve, nad ktorým vykonáva dohľad (štátny odborný dozor – ŠOD).

Poznámka: Pre účely tejto smernice sa „inšpektorom Dopravného úradu“ myslí zamestnanec Dopravného úradu, ktorý je poverený vykonávaním dohľadu v oblasti civilného letectva v Slovenskej republike.

- 1.2.4 **LAB** - organizácia oprávnená na overovanie jazykovej spôsobilosti, skratka sa v texte použije aj v prípadoch, ak ide o prvého žiadateľa o vydanie osvedčenia LAB.
- 1.2.5 **Dohľad** - pre účely tejto smernice je to súbor aktivít, ktoré vykonáva inšpektor Dopravného úradu v zmysle ARA.GEN.300 (a) primerane aplikovaných pre oblasť

2 ÚVODNÉ USTANOVENIA

2.1 Účel

2.1.1 Smernica stanovuje postupy Dopravného úradu na schvaľovanie a trvalý dohľad nad organizáciami oprávnenými na overovanie jazykovej spôsobilosti leteckého personálu podľa požiadaviek ICAO (LAB), ktoré poskytujú preskúšanie jazykovej spôsobilosti anglického a slovenského jazyka v zmysle nariadenia Komisie (EÚ) č. 1178/2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 v platnom znení (ďalej aj len „Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1178/2011 v platnom znení“ alebo „nariadenie (EÚ) č. 1178/2011) a nariadenia Komisie (EÚ) č. 2015/340, ktorým sa stanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa preukazov a osvedčení riadiacich letovej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 923/2012 a zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 805/2011 v platnom znení (ďalej aj len „Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/340 v platnom znení“ alebo „nariadenie (EÚ) č. 2015/340) (smernica zároveň poskytuje informácie súvisiace s vypracovaním dokumentácie potrebnej v zmysle AMC1 FCL.055 Nariadenia Komisie (EÚ) č. 1178/2011 v platnom znení, AMC4 ATCO.B.040 Nariadenia Komisie (EÚ) 2015/340 v platnom znení a ICAO Doc 9835.)

2.2 Vstupy

- a) žiadosť o schválenie LAB spolu s prílohami,
- b) menovanie nominovaných osôb LAB.

2.3 Výstupy

- a) schválenie/neschválenie LAB rozhodnutím Dopravného úradu,
- b) vydanie osvedčenia o schválení LAB a stanovenie podmienok,
- c) schválenie príručky LAB,
- d) vydanie zmeny k osvedčeniu,
- e) schválenie nominovaných osôb.

2.4 Súvisiaca dokumentácia

2.4.1 Interné predpisy

- a) Organizačný poriadok Dopravného úradu v platnom znení (ďalej len „organizačný poriadok“),
- b) Podpisový poriadok Dopravného úradu v platnom znení,
- c) Registratúrny poriadok a registratúrny plán Dopravného úradu v platnom znení (ďalej len „registratúrny poriadok“),
- d) Smernica č. 63/2014 - Vykonávanie štátneho odborného dozoru v platnom znení,
- e) Smernica č. 1/2015 – Vykonávanie štátneho odborného dozoru v rámci divízie civilného letectva v platnom znení.
- f) Postup 28/2014 Postupy na konania v rámci sekcie letovej prevádzky Dopravného úradu, na ktoré sa nevzťahuje zákon o správnom konaní v platnom znení

2.4.2 Externé dokumenty

- a) L 1 – Spôsobilosť leteckého personálu,
- b) L 6 – Prevádzka lietadiel,
- c) L 10 – Letecké telekomunikácie,
- d) L 11 – Letové prevádzkové služby,
- e) L 4444 – Postupy leteckých navigačných služieb,
- f) JAR-FCL 1 – Licencovanie letovej posádky (Letún),
- g) JAR-FCL 2 – Licencovanie letovej posádky (Vrtuľník),
- h) ICAO Doc 9835 – Manual on the Implementation of ICAO Language Proficiency Requirements,
- i) Nariadenie európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1139 zo 4. júla 2018 o spoločných pravidlách v oblasti civilného letectva, ktorým sa zriaďuje Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2111/2005, (ES) č. 1008/2008, (EÚ) č. 996/2010, (EÚ) č. 376/2014 a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/30/EÚ a 2014/53/EÚ a zrušujú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 552/2004 a (ES) č. 216/2008 a nariadenie Rady (EHS) č. 3922/91,
- j) Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1178/2011 z 3. novembra 2011, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa posádky civilného letectva podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 1178/2011 v platnom znení“).v platnom znení,
- k) Nariadenie Komisie (EÚ) 2015/340 z 20. februára 2015, ktorým sa ustanovujú technické požiadavky a administratívne postupy týkajúce sa preukazov a osvedčení riadiacich letovej prevádzky podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 216/2008 a ktorým sa mení vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č.923/2012 a zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 805/2011 v platnom znení (ďalej len „nariadenie (EÚ) č. 2015/340 v platnom znení“),
- l) AMC a GM k nariadeniam (EÚ) č. 1178/2011 a 2015/340 v platnom znení, vydané rozhodnutiami výkonného riaditeľa Európskej agentúry pre bezpečnosť letectva,
- m) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“),
- n) Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov,
- o) Zákon č. 18/2018 z 29. novembra 2017 o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2.4.3 Interné formuláre

- a) F152-B Poverenie na výkon kontrolnej činnosti,
- b) F153-B Program kontrolnej činnosti,
- c) F154-B Vyžiadanie podkladov ku kontrolnej činnosti,
- d) F156-B Zápis z kontrolnej činnosti,
- e) Osvedčenie LAB.

2.4.4 Externé formuláre

Zámerne nepoužité

2.4.5 Súvisiace záznamy

Zámerne nepoužité

3 ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE

3.1 Preskúšanie a hodnotenie jazykovej spôsobilosti

3.1.1 Základné požiadavky na preskúšanie a hodnotenie jazykovej spôsobilosti

Návrh procesu preskúšania a spôsob hodnotenia vychádza z požiadaviek ICAO obsiahnutých v dokumente ICAO Doc 9835.

3.1.2 Požiadavky na jazykovú spôsobilosť

Hodnotenie jazykovej spôsobilosti by malo byť navrhnuté tak, aby pokrývalo rozsah úloh členmi leteckého personálu, ale so špecifickým zameraním na jazyk, nie na prevádzkové postupy:

- a) pohotovo a efektívne sa dorozumieť pri komunikácii iba prostredníctvom hlasového spojenia (telefónna/rádiotelefónna komunikácia) a formou osobného pohovoru so skúšajúcim,
- b) komunikovať jasne a výstižne na všeobecné, konkrétne a pracovné témy,
- c) používať náležité komunikačné stratégie, rozlišovať a riešiť nesprávny výklad, príp. nesprávne pochopenie informácie vo všeobecnom alebo pracovnom kontexte (napr. schopnosť overiť, potvrdiť alebo objasniť si prijatú informáciu),
- d) relatívne ľahko a úspešne spracovať náročné jazykové úlohy predstavujúce zložité prípady alebo náhle a neočakávané zvraty v situáciách, ktoré môžu vzniknúť počas štandardných postupov v bežnej praxi, alebo riešiť komunikačné problémy, s ktorými sa v bežných pracovných situáciách nestretávajú,
- e) používať dialekt alebo prízvuk zrozumiteľný pre leteckú komunitu.

3.1.3 Požiadavky na preskúšanie

- a) Preskúšanie by malo preukázať schopnosť uchádzačov používať
  - štandardnú rádiotelefónnu frazeológiu a zároveň
  - jasnú a zrozumiteľnú reč v situáciách, kedy štandardná frazeológia nemôže vystihovať zamýšľaný obsah témy.
- b) Preskúšanie by malo zahŕňať
  - hlasovú komunikáciu a/alebo komunikáciu pri osobnom pohovore so skúšajúcim a
  - komunikáciu na všeobecné, konkrétne a pracovné témy.
- c) Uchádzači by mali preukázať jazykovú schopnosť v jednaní pri náhlych a neočakávaných zvratoch v rôznych situáciách, a tiež schopnosť rozlišovať a riešiť nesprávny výklad, príp. nesprávne pochopenie informácie vo všeobecnom alebo pracovnom kontexte.
- d) Preskúšanie musí preveriť schopnosť uchádzačov hovoriť a rozumieť anglickému jazyku. Celkové preskúšanie jazykovej spôsobilosti nesmie byť zamerané iba na preskúšanie anglickej gramatiky, čítania a písania. Pri preskúšaní dochádza síce k ich vedľajšiemu prevereniu, ale preskúšanie iba z týchto oblastí nie je postačujúce a akceptovateľné pre

tento účel. Taktiež nie je akceptovateľné preskúšanie iba z rádiotelefónnej frazeológie. Písomné testy (tzv. „paper and pencil tests“) nie sú akceptovateľné pre preskúšanie jazykovej spôsobilosti.

3.1.4. Oblasti preskúšavania

Preskúšanie by malo preveriť jazykové skúsenosti uchádzačov v oblastiach stanovených v ICAO Doc 9835 a príslušných nariadeniach Komisie (EÚ) a to:

- a) Výslovnosť
  - do akej miery je výslovnosť, prízvuk, rytmus a intonácia ovplyvnená materským jazykom uchádzača a
  - do akej miery zasahujú do jeho ľahkého a prirodzeného chápania.
- b) Vetná skladba
  - schopnosť uchádzača používať základnú a zloženú gramatickú skladbu viet a
  - do akej miery chyby uchádzača zasahujú do zmyslu toho, čo chce vyjadriť.
- c) Slovná zásoba
  - presnosť a rozsah používanej slovnej zásoby uchádzača a
  - jeho schopnosť opísať inými slovami (parafrázovať) výraz, na ktorý nepozná správny termín.
- e) Plynulosť reči
  - tempo,
  - váhavosť,
  - sledovanie, či sa uchádzač opakuje alebo hovorí spontánne a
  - používanie rečníckych zvrátov a spojení.
- f) Chápanie
  - všeobecných, konkrétnych a pracovných tém a
  - keď sú uchádzači konfrontovaní s jazykovým alebo situačným problémom alebo neočakávaným zvratom situácie.

Poznámka: Prízvuk alebo niekoľko druhov prízvukov, ktoré sa použijú počas preskúšania, musia byť dostatočne zrozumiteľné pre uchádzačov z medzinárodnej leteckej komunity.

- g) Interakcia
  - výstižnosť odpovede (pohotovosť, bezprostrednosť, primeranosť, obsah),
  - schopnosť iniciovať a udržiavať výmenu názorov a informácií,
  - na všeobecné, konkrétne a pracovné témy,
  - keď sa jedná o neočakávaný alebo náhly zvrät v situácii a
  - schopnosť jednať pri nesprávnom výklade, príp. nesprávnom pochopení podanej informácie vo všeobecnom alebo pracovnom kontexte (napr. pri nezhodných

alebo neúplných informáciách) takým spôsobom, že uchádzač si informáciu overuje, požaduje potvrdenie alebo požaduje opakované objasnenie.

Poznámka: Preskúšanie jazykových skúseností v uvedených oblastiach sa uskutočňuje s použitím stupnice jazykových znalostí ICAO.

3.1.5. Základné pravidlá hodnotenia jazykovej spôsobilosti

- 3.1.5.1 Hodnotenie každého uchádzača sa vykonáva na základe jeho výkonu v každej zo 6 jazykových oblastí uvedených v stupnici jazykových znalostí ICAO (výslovnosť, vetná skladba, slovná zásoba, plynulosť, chápanie, interakcia). Uchádzač musí vo všetkých jazykových kategóriách preukázať úroveň minimálne 4.
- 3.1.5.2 Výsledné ohodnotenie je najnižšie dosiahnuté bodové ohodnotenie v ktorejkoľvek z hodnotených oblastí. To znamená, že, ak uchádzač dosiahne pri hodnotení z niektorej oblastí preskúšania úroveň 1, 2 alebo 3 podľa stupnice jazykových znalostí ICAO, uchádzač je v celej skúške hodnotený ako „NEVYHOVEL“..
- 3.1.5.3 Pri opakovanom pokuse preskúšania jazykovej spôsobilosti uchádzač musí splniť všetky časti preskúšania, nie je akceptovateľné preskúšanie iba tej časti, v ktorej predtým uchádzač dosiahol úroveň nižšiu, ako je požadovaná úroveň 4.

4 SCHVAĽOVANIE A DOHĽAD LAB

4.1. Požiadavky schvaľovacieho procesu LAB

4.1.1 Všeobecne

- 4.1.1.1 V Slovenskej republike vykonáva osvedčovanie a dohľad nad organizáciami oprávnenými na overovanie jazykovej spôsobilosti podľa požiadaviek ICAO Dopravný úrad, odbor licencovania leteckého personálu.
- 4.1.1.2 Dopravný úrad môže použiť vlastné zdroje na prípravu a vykonávanie preskúšania jazykovej spôsobilosti alebo môže schváliť na vykonávanie preskúšania jazykovej spôsobilosti organizácie (LAB), ktorými môžu byť akékoľvek organizácie, ktoré splnia požiadavky stavené v ICAO Doc 9835, AMC 1 FCL.055 a AMC4 ATCO.B.040.
- 4.1.1.3 Dopravný úrad bude konať v prípade záujmu organizácie uchádzajúcej sa o vykonávanie preskúšania jazykovej spôsobilosti anglického a/alebo slovenského jazyka len na základe písomnej žiadosti doručenej Dopravnému úradu.
- 4.1.1.4 Dopravný úrad môže akceptovať žiadosti o schválenie LAB len pre jazyky využívané v rádiotelefónnej komunikácii v Slovenskej republike, to znamená anglický a slovenský jazyk.
- 4.1.1.5 Dopravný úrad pred vykonaním auditu overí, či LAB spĺňa požiadavky príslušných nariadenia (EÚ) a ICAO. Dopravný úrad následne vyzve organizáciu, aby predložila doklady a dokumenty uvedené v tejto smernici. Požadované doklady a dokumenty sa musia predložiť ako originály alebo úradne overené kópie, pokiaľ nie je uvedené inak.
- 4.1.1.6 Ak má zamestnanec OLLP vedomosť o úmysle osoby podať žiadosť, odporučí pred podaním žiadosti žiadateľovi o vydanie osvedčenia LAB vykonať v sídle Dopravného úradu osobnú konzultáciu za účelom objasnenia podrobností osvedčovania a možnosti počas procesu osvedčovania LAB, najmä prijateľnosť a požiadavky na personál, zariadenie, vybavenie, nástroje a materiál, dokumentáciu o úlohách, zodpovednostiach a postupoch, prístup k príslušným údajom, vedenie záznamov a ďalšie požiadavky na LAB.
- 4.1.1.7 Ak žiadateľ požiada Dopravný úrad o konzultáciu ešte pred dorúčením dokumentácie LAB a žiadosti na vydanie osvedčenia LAB, inšpektor Dopravného úradu dohodne so žiadateľom termín konzultácie v sídle Dopravného úradu.
- 4.1.1.8 Dopravný úrad vykoná audit s cieľom vydať osvedčenie LAB, len ak sa presvedčil, že žiadosť o vydanie osvedčenia je úplná, žiadosť obsahuje všetky príslušné prílohy a príručky, ktoré sú posúdené a schválené inšpektormi Dopravného úradu a ich obsah a štruktúra je prijateľná pre Dopravný úrad.
- 4.1.1.9 V prípade, ak predložené doklady a dokumenty spĺňajú svojím obsahom a formou požiadavky Dopravného úradu, auditný tím poverený Dopravným úradom na tento účel vykoná certifikačný audit organizácie. V prípade nálezov bude Dopravný úrad požadovať ich odstránenie pred vydaním osvedčenia organizácie.
- 4.1.1.10 Ak sa inšpektor Dopravného úradu presvedčil, že LAB spĺňa všetky požiadavky a bol vykonaný certifikačný audit bez zistení, ktoré bránia vydaniu osvedčenia LAB, Dopravný úrad vydá žiadateľovi o LAB osvedčenie s neobmedzenou dobou platnosti.
- 4.1.1.11 Oprávnenia a rozsah činností, ktoré má LAB povolené vykonávať sa stanovujú v podmienkach povolenia, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou osvedčenia (osvedčení) a jeho dodatku.

4.1.2. Požadované dokumenty

Dopravný úrad bude od organizácie požadovať zaslanie minimálne nasledovných materiálov, dokumentov či potvrdení.

A. Návrh procesu preskúšania

1. Organizácia musí Dopravnému úradu dodať návrh procesu preskúšania, vo forme interného manuálu, ktorý bude obsahovať minimálne nasledovné informácie:
  - a) **Všeobecné informácie o organizácii a preskúšaní** – spôsob prihlásenia uchádzačov, rozdelenie funkcií, požiadavky na osoby zúčastnené na preskúšaní, požiadavky na miestnosť.
  - b) **Dokumentácia a záznamy** – t. j. sprievodná dokumentácia, ktorá vznikne pri procese preskúšania jazykovej spôsobilosti, musí byť uchovaná po dobu stanovenú Dopravným úradom a poskytnutá Dopravnému úradu, ak o to požiada.
2. Sprievodná dokumentácia musí minimálne obsahovať nasledujúce materiály:
  - a) Plán preskúšania jazykovej spôsobilosti.
  - b) Projekt, časový režim, použité technológie, vzory testov pre preskúšanie jazykovej spôsobilosti, zvukové ukážky.
  - c) Kritéria a normy pre preskúšanie a hodnotenie jazykovej spôsobilosti (minimálne pre úrovne 4, 5 a 6 podľa stupnice jazykových znalostí).
  - d) Dokumentáciu, ktorá dokazuje odôvodnenosť, relevantnosť a spoľahlivosť systému preskúšania a hodnotenia jazykovej spôsobilosti.
  - e) Postupy preskúšania a hodnotenia jazykovej spôsobilosti a zodpovednosť pri:
    - a. príprave jednotlivého preskúšania a hodnotenia;
    - b. vykonávaní preskúšania: miesto, kontrola osobných údajov a dozor, disciplína, utajovanie údajov, bezpečnosť;
    - c. podávaní hlásení a odosielaní dokumentácie, ktorá sa musí poskytovať Dopravnému úradu a/alebo žiadateľom, vrátane vzoru osvedčenia, a
    - d. archivácii dokumentov a záznamov.
3. Postup preskúšania vrátane popisu hodnotenia
4. Postup odvolania uchádzača
5. „Krizový scenár“ - pre možnosť výpadku nominovaných osôb a pracovníkov podieľajúcich sa na procese preskúšania a/alebo technologického zabezpečenia procesu preskúšania.
6. Oddelenie procesu výcviku od procesu preskúšania Proces preskúšania jazykovej spôsobilosti musí byť nezávislý od jazykového výcviku za účelom zaistenia neustranného procesu preskúšania a hodnotenia, tzn. že nominované osoby nesmú skúšať alebo hodnotiť tých uchádzačov, ktorých pripravovali počas jazykového výcviku (na dosiahnutie požadovanej úrovne jazykovej spôsobilosti), ak bol poskytnutý.
7. Systém ochrany databázy otázok, testov, certifikátov a inej súvisiacej dokumentácie

8. Zvyšovanie a udržiavanie kvalifikácie nominovaných osôb

B. Databáza otázok/Testy

1. Databáza otázok nesmie byť prístupná nepovoleným osobám. Databáza otázok musí byť primerane chránená proti možnému zneužitiu.
2. LAB musí zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu testov.
- 3 Testy musia byť vypracované v súlade s požiadavkami ICAO Circ. 318. Súčasťou databázy testov musí byť posúdenie „washback efektu“.
4. Databáza otázok musí byť primeraná veľkosti organizácie a plánovaným počtom preskúšaní.

C. Systém manažérstva kvality

1. Aby boli organizácie oprávnené na overovanie jazykovej spôsobilosti prijateľné na hodnotenie, mali by preukázať systém kvality zavedený a udržiavaný za účelom zabezpečenia súladu s požiadavkami na hodnotenie, štandardmi, a postupmi a ich primeranosti
2. V zmysle nariadení (EÚ) č. 1178/2011 a (EÚ) č. 2015/340 musí systém kvality obsahovať a pokrývať aspoň nasledovné oblasti:
  - a) Manažment
  - b) Politika a stratégia
  - c) Postupy
  - d) Príslušné ustanovenia ICAO a príslušných Nariadení, smernice a postupy pre preskúšanie jazykovej spôsobilosti
  - e) Organizačnú štruktúru
  - f) Zodpovednosť za prípravu, schválenie a riadenie systému kvality
  - g) Dokumentáciu
  - h) Program zabezpečenia kvality
  - i) Ľudské zdroje a výcvik (vstupný, opakovací)
  - j) Podmienky pre preskúšanie jazykovej spôsobilosti
  - k) Spokojnosť klientov

Poznámka: Systém kvality môže byť súčasťou Manuálu organizácie.

D. Špecifikácia osôb zúčastnených na procese preskúšania jazykovej spôsobilosti

1. V Doc 9835, Chapter 4 sú uvedené základné požiadavky na nominované osoby a v EANPG/48-WP/07 sú uvedené konkrétne odporúčania pre funkcie nominovaných osôb.
2. Osoby, ktoré sa zúčastnia na procese preskúšania a osoby zodpovedné za preskúšanie a hodnotenie jazykovej spôsobilosti (ďalej nominované osoby), musia byť primerane vyškolené a kvalifikované. Nominované osoby musia byť odborníci z oblasti letectva (napr. súčasní alebo bývalí členovia letovej posádky a riadiaci letovej prevádzky) alebo jazykoví odborníci, ktorí absolvovali dodatočný výcvik zameraný na letectvo. Alternatívou môže byť zostavenie pracovného tímu z odborníkov z letectva a jazykových odborníkov. Nominované osoby, ktoré sa zúčastnia procesu preskúšania jazykovej spôsobilosti, musia absolvovať konkrétny výcvik a majú povinnosť preukázať jazykové skúsenosti v takej miere, aby ich úroveň jazykovej spôsobilosti podľa stupnice jazykových znalostí ICAO nebola nižšia ako úroveň uchádzačov, ktorých budú

skúšať počas preskúšania jazykovej spôsobilosti. Nominované osoby majú povinnosť absolvovať výcvik podľa špecifických požiadaviek celého procesu preskúšania (vstupný a opakovací výcvik). Nominované osoby by nemali skúšať žiadateľov, ktorí absolvovali jazykový výcvik u nich.

Poznámka: Po vstupnom výcviku novej nominovanej osoby bude Dopravný úrad organizáciám odporúčať, aby pred zaradením nominovanej osoby do samotného procesu, zaradili osobu na pozíciu „prísediaceho“, ktorý pre potreby overenia spôsobu hodnotenia ohodnotí niekoľko uchádzačov pri reálnych preskúšaniach. Jeho hodnotenie v tomto prípade nesmie byť brané do úvahy pri hodnotení uchádzača.

3. Rozdelenie funkcií nominovaných osôb

- skúšajúci (Interlocutor)
- hodnotiaci (Rater)

4. Odporúčané požiadavky na funkciu skúšajúceho

a) Požiadavky na skúšajúcich sa delia podľa zamerania/odbornosti na prevádzkových a jazykových odborníkov. Uvedené požiadavky sa vzťahujú na skúšajúcich a hodnotiacich anglického jazyka. Na skúšajúcich a hodnotiacich slovenského jazyka sa uvedené požiadavky vzťahujú primerane.

b) **Skúšajúci (jazykový odborník)** musí preukázať úroveň jazykovej spôsobilosti 5 (anglický jazyk – hovorenie, počúvanie, čítanie a písanie) doložením certifikátu/diplomu:

- univerzitný diplom, odbor aplikovaná lingvistika - anglický jazyk alebo
- IELTS skúška – priemerný výsledok 6.5 alebo viac, vrátane min. 7.0 za hovorenie a počúvanie) alebo
- Cambridge CPE skúška (výsledok C alebo vyššie) alebo
- Common European Framework (CEF úroveň C1 alebo vyššie) alebo
- iný rovnocenný certifikát/diplom.

Vyššie uvedené alebo rovnocenné certifikáty/diplomy musia byť doložené potvrdením, že jazyková spôsobilosť skúšajúceho bola aktívne udržiavaná.

Poznámka: Vyššie uvedené požiadavky na preukázanie jazykovej spôsobilosti sa netýkajú osôb, ktorých rodným jazykom je angličtina.

c) **Skúšajúci (prevádzkový odborník)** musí preukázať úroveň jazykovej spôsobilosti 5 alebo vyššie a musí mať prevádzkové skúsenosti na pozícii pilota alebo riadiaceho letovej prevádzky.

Poznámka: Skúšajúci nemôže mať nižšiu úroveň jazykovej spôsobilosti ako uchádzač, tzn. že pokiaľ má uchádzač úroveň 6, skúšajúci nesmie mať úroveň 5.

5. Spoločné požiadavky na skúšajúceho:

- musí preukázať aktuálne skúsenosti s výučbou leteckej angličtiny, alebo prevádzkové skúsenosti na pozícii pilota, alebo riadiaceho letovej prevádzky;
- musí predložiť potvrdenie o úspešnom ukončení výcvikového kurzu na preukázanie odbornosti v ústnom skúšaní a vo využívaní skúšobných metód, najmä metód vedenia rozhovoru, ktoré sú založené na využití stupnice jazykových znalostí ICAO a
- každý rok úspešne absolvovať opakovací výcvik;

- preukázať ICAO English aspoň na úrovni 5 (6 v prípade, že preskúšanie je určené na preskúšanie tejto úrovne).

6. Odporúčané požiadavky na funkciu hodnotiaceho

Požiadavky na hodnotiacich sa delia podľa zamerania/odbornosti:

Poznámka: Hodnotiaci musí preukázať skúsenosti v letectve vhodné na hodnotenie výkonu nad 5* v súlade s holistickými opismi a stupnicou jazykových znalostí ICAO.

(* Hodnotenie úrovne 6 sa riadi princípom uvedeným v Doc 9835, 5.3.)

Hodnotiaci (jazykový odborník) musí preukázať úroveň jazykovej spôsobilosti 6 (anglický jazyk – hovorenie, počúvanie, čítanie a písanie) doložením certifikátu/diplomu od akreditovanej jazykovej školy:

- univerzitný diplom, odbor aplikovaná lingvistika - anglický jazyk alebo
- IELTS skúška – priemerný výsledok 7.0 alebo viac, vrátane min. 7.5 za hovorenie a počúvanie) alebo
- Cambridge CPE skúška (výsledok A, B, C) alebo
- Common European Framework (CEF úroveň C2 alebo vyššie) alebo
- iný rovnocenný certifikát/diplom.

Vyššie uvedené alebo rovnocenné certifikáty/diplomy musia byť doložené potvrdením, že jazyková spôsobilosť hodnotiaceho bola aktívne udržiavaná.

Poznámka: Vyššie uvedené požiadavky na preukázanie jazykovej spôsobilosti sa netýkajú osôb, ktorých rodným jazykom je angličtina.

Hodnotiaci (prevádzkový odborník) musí preukázať úroveň jazykovej spôsobilosti 6 a musí mať prevádzkové skúsenosti na pozícii pilota alebo riadiaceho letovej prevádzky.

Spoločné požiadavky na hodnotiaceho:

- musí preukázať aktuálne skúsenosti s výučbou leteckej angličtiny alebo prevádzkové skúsenosti na pozícii pilota alebo riadiaceho letovej prevádzky,
- musí predložiť potvrdenie o úspešnom ukončení výcvikového kurzu na preukázanie odbornosti v ústnom skúšaní a vo využívaní skúšobných metód, najmä metód hodnotenia, ktoré sú založené na využití a hodnotení podľa stupnice jazykových znalostí ICAO a
- každý rok úspešne absolvovať opakovací výcvik
- Preukázať ICAO English aspoň na úrovni 5 (6 v prípade, že preskúšanie je určené na preskúšanie tejto úrovne)

5. SCHVAĽOVANIE PRÍRUČIEK LAB

5.1 Všeobecne

- 5.1.1 Inšpektor DÚ, ak je to možné, odporučí LAB, aby si podalo žiadosť o posúdenie a schválenie prevádzkovej dokumentácie v dostatočnom predstihu, tzn. aspoň 30 až 60 dní pred doručením žiadosti o vydanie osvedčenia LAB.
- 5.1.2 Odporúča sa spolu so zaslaním prevádzkovej dokumentácie v elektronickej forme doručiť Dopravnému úradu aj návrh žiadosti o vydanie osvedčenia za účelom odstránenia prípadných nedostatkov žiadosti alebo jej doplnenia.
- 5.1.3 Žiadateľom sa má odporučiť, aby prevádzkovú dokumentáciu zasielali na prvotné posúdenie v elektronickej forme (*.doc, *.docx, *.pdf a iné) z dôvodu skvalitnenia a zrýchlenia procesu posudzovania a certifikácie.

5.2 Postup kontroly príručiek

- 5.2.1 Dopravného úradu skontroluje správnosť a úplnosť vyplnenia žiadosti o schválenie príručky.
- 5.2.2 Inšpektor Dopravného úradu posúdi príručku.
- 5.2.3 V prípade, ak inšpektor Dopravného úradu konštatuje nesúlad s požiadavkami predpisu a príručiek LAB, písomne vyzve žiadateľa, aby svoje príručky, postupy a dokumentáciu doplnil alebo vykonal k nim nápravné opatrenia.
- 5.2.4 Ak je proces posudzovania ukončený a dokumentácia je posúdená zo strany Dopravného úradu a príručka je v súlade s požiadavkami stanovenými v nariadeniach (EÚ) a ICAO inšpektor Dopravného úradu zašle informáciu o schválení žiadateľovi písomne.

6. DOHL'AD NAD LAB

6.1 Všeobecne

- 6.1.1 Dopravný úrad pri výkone tejto činnosti primerane aplikuje príslušné ustanoveniami nariadenia (EÚ) č. 1178/2011 v platnom znení (v zmysle ust. ARA.GEN.300) a v zmysle smernice Dopravného úradu č. 63/2014 - Vykonávanie štátneho odborného dozoru v platnom znení a č. 1/2015 - Vykonávanie štátneho odborného dozoru v rámci divízie civilného letectva v platnom znení.
- 6.1.2 Dohľad nad LAB vykonávajú inšpektori Dopravného úradu formou ohlásených (plánovaných) a neohlásených kontrol a auditov, aby overili súlad postupov a činnosti LAB s priamo vykonateľnými právne záväznými nariadeniami Európskej únie a ICAO, a tiež primerané vykonávanie bezpečnostných opatrení, ktoré nariadili príslušné orgány.
- 6.1.3 Dohľad nad LAB je vo všeobecnosti zameraný najmä na:
- zisťovanie súladu LAB s požiadavkami predpisu pred vydaním osvedčenia LAB;
  - zisťovanie trvalého zachovávanía súladu s platnými požiadavkami na LAB, ktorým Dopravný úrad udelil osvedčenie a realizáciu účinných nápravných opatrení;
  - dodržiavanie postupov stanovených v schválenej dokumentácii LAB a na ich súlad s nariadeniami (EÚ) a ICAO;
  - inšpektor Dopravného úradu podľa svojho programu dohľadu a monitoruje aj dodržiavanie noriem a postupov preskúšania jazykovej spôsobilosti, napr. aj formou prítomnosti na preskúšaní (kontrola činnosti), alebo počúvaním zasielaných nahrávok z jazykového preskúšania;

6.2 Spôsob vykonávania dohľadu v LAB

- 6.2.1 Inšpektor Dopravného úradu počas vykonávania dohľadu berie do úvahy výsledky predchádzajúcich auditov a kontrol a bezpečnostné priority.
- 6.2.2 Inšpektor Dopravného úradu zhromažďuje a spracúva všetky informácie, ktoré považuje za dôležité pre dohľad.
- 6.2.3 Rozsah a frekvencia auditov a kontrol činnosti LAB neohlásených kontrol, sa stanovujú na základe úrovne problémov zistených počas predchádzajúcich kontrol a auditov.
- 6.2.4 Vykonávanie auditov a kontrol sa vykonáva v zmysle a podľa podrobného kontrolného zoznamu otázok, pomocou ktorých sa overí súlad činnosti LAB s príslušnými ustanoveniami nariadení (EÚ) a ICAO. Tento kontrolný zoznam otázok je spracovaný v zmysle prílohy C ICAO Doc 9835.
- 6.2.5 Inšpektori Dopravného úradu vykonávajú overovanie súladu postupov LAB s prevádzkovou dokumentáciou LAB a s príslušnými ustanoveniami nariadení (EÚ) a ICAO formou a spôsobom kladenia otázok zodpovedným osobám. Overovanie môže byť vykonávané v sídle organizácie alebo aj na pôde Dopravného úradu.

6.3 Program dohľadu nad LAB

- 6.3.1 Inšpektori Dopravného úradu spracujú program dohľadu pre každú LAB, ktorej vydal Dopravný úrad osvedčenie, obvykle na obdobie 12 mesiacov.
- 6.3.2 Plánovací cyklus dohľadu nad LAB, ktorým Dopravný úrad udelil osvedčenie FSTD nemá presiahnuť 24 mesiacov. V rámci týchto intervalov sa kontroluje každá oblasť kontroly najmenej jedenkrát.
- 6.3.3 Dopravným úradom schválená LAB, je auditovaná/kontrolovaná v naplánovaných intervaloch tak, aby v rámci plánovacieho cyklu boli kontrolované všetky oblasti činnosti LAB. Začiatok plánovaného cyklu je stanovený dátumom vydania prvého osvedčenia.
- 6.3.4 Rozsah a obsah programu dohľadu nad LAB má byť spracovaný tak, aby bol zohľadnený najmä:
- rozsah činnosti LAB;
  - výsledky kontrol Dopravného úradu v predchádzajúcom období v oblasti osvedčovania a/alebo dohľadu.
- 6.3.5 Dokumentácia dohľadu LAB má obsahovať najmenej:
- plán kontrol a auditov na obdobie minimálne jedného roka;
  - stručný popis rozsahu kontrol a auditov v jednotlivých LAB uvedený v programe dohľadu;
  - správy alebo záznamy z auditov a kontrol (vo forme záverečnej správy alebo dokumentu ako predpísaného v smernici č. 63/2014 Vykonávanie štátneho odborného dozoru v platnom znení);
  - písomné záznamy z porád a konzultácií s predstaviteľmi LAB;
  - protokoly zo zistení, spolu so záznamom o postupe vykonávania nápravných opatrení.
- 6.3.6 Program dohľadu nad LAB má pokrývať najmenej tieto oblasti:
- používané postupy LAB, opísané vo svojich príručkách;
  - alternatívne spôsoby dosiahnutia súladu v LAB (ak sa využívajú);
  - hodnotenia minulých kontrol
  - spôsobilosť a kvalifikovanosť personálu na vykonávanie svojich úloh;
- 6.3.7 Monitorovanie súladu činností LAB s príslušnými predpismi a príručkami LAB ako je stanovené v programe dohľadu u držiteľov osvedčenia LAB vydaného Dopravným úradom je vykonávané nasledovnými spôsobmi:
1. auditmi a kontrolami v sídle LAB, vrátane kontrol preskúšaní a formou neohlásených kontrol, podľa potreby alebo rozhodnutia inšpektora Dopravného úradu;
  2. kontrolami v sídle Dopravného úradu - ak sú kontroly vykonávané v sídle Dopravného úradu, Dopravný úrad v takomto prípade vyzve LAB, aby sa zodpovedný zástupca/zástupcovia dostavil(i) na Dopravný úrad s cieľom vykonať kontrolu určitej oblasti činnosti LAB;
  3. stretnutiami a konzultáciami so zodpovednými riadiacimi pracovníkmi LAB a inšpektormi Dopravného úradu, aby sa zabezpečila informovanosť o dôležitých skutočnostiach.

6.4 Záznamy z vykonaného auditu/kontroly

- 6.4.1 Inšpektor Dopravného úradu, ktorý výkon dohľadu viedol (vedúci auditu, tímu, kontroly), spracuje záznam z kontroly, vrátane zistení, ktoré boli identifikované. Záznam z kontroly inšpektor Dopravného úradu spracuje ihneď po vykonaní auditu v dvoch vyhotoveniach, obe podpíšu zúčastnení. Jeden výtlačok zostáva v LAB, druhý je založený v záznamoch LAB na Dopravnom úrade na ďalšie spracovanie (F156-B „Zápis z kontrolnej činnosti“).
- 6.4.2 Zistenia spracuje inšpektor Dopravného úradu na formulári „Nálezy z auditu“ (F074-B).
- 6.4.3 V prípade stretnutí a konzultácií vykoná inšpektor Dopravného úradu záznam, ktorý podpíšu všetci účastníci stretnutia. Dokumentácia z vykonaného dohľadu má byť v súlade s postupmi a dokumentáciou uvedenou v smernici č. 63/2014 Vykonávanie štátneho odborného dozoru v platnom znení.
- 6.4.4. Dopravný úrad doručí LAB v čo najkratšej dobe oficiálne oznámenie o výsledku kontroly/audit, spolu s požiadavkou na zaslanie dôkazov o vykonaných opatreniach, alebo plánu nápravných opatrení. Oznámenie je spracované v zmysle zápisu z kontroly v LAB.
- 6.4.5 Príslušný zamestnanec Dopravného úradu v rámci dohľadu sleduje/kontroluje termíny a spôsob vykonania nápravných opatrení tak, ako ich LAB navrhla a v písomnej forme doručila Dopravnému úradu.

7. Postup odvolania

7.1 Všeobecne

- 7.1.1 Táto kapitola stanovuje v zmysle požiadaviek nariadení (EÚ) a ICAO postupy v prípade odvolania sa žiadateľa voči výsledku jazykového preskúšania v LAB.
- 7.1.2 Dopravný úrad môže rozhodovať len o odvolaniach, voči výsledku preskúšania len v tých LAB, ktorým vydal osvedčenia.

7.2 Postup odvolania

- 7.2.1 Každá LAB musí mať v svojej príručke stanovený postup odvolania. V prvom stupni je posúdenie odvolania v kompetencii LAB.
- 7.2.2 Pokiaľ žiadateľ nesúhlasí s posúdením LAB, môže sa odvolať na Dopravný úrad.
- 7.2.3 Po písomnom doručení odvolania, inšpektor Dopravného úradu, ktorý je oprávnený posudzovať jazykovú spôsobilosť a je držiteľom jazykovej spôsobilosti príslušnej úrovne (nie nižšej ako tá ku ktorej smeruje žiadateľ) osloví príslušný LAB a vyžiada si všetku dokumentáciu, ktorá vznikla pri predmetnom jazykovom preskúšaní.
- 7.2.4 Následne posúdi a určí na základe nahrávky jazykového preskúšania úroveň jazykovej spôsobilosti žiadateľa a písomne informuje žiadateľa a LAB.
- 7.2.5 Dopravný úrad môže požiadať iné LAB o poskytnutie nominovanej osoby na túto činnosť.

8. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

8.1 Zrušovacie ustanovenie

Zámerne nepoužité.

8.2 Rozsah platnosti

8.2.1 Táto smernica je záväzná pre zamestnancov Dopravného úradu, divízie civilného letectva.

8.3 Nadobudnutie platnosti a účinnosti

8.3.1 Táto smernica nadobúda platnosť dňom jej podpisu predsedom Dopravného úradu na titulnej strane a účinná je dňom 1.2.2019.

8.4 Prechodné ustanovenie

Zámerne nepoužité

8.5 Overovanie procesu

Správna činnosť procesu vydávania, zmeny, pozastavenia a zrušenia osvedčenia LAB sa overuje internými auditmi a externými auditmi Dopravného úradu a externými kontrolnými mechanizmami.